

BO`LAJAK TARBIYACHILARNING KASBIY SIFATLARINI RIVOJLANTIRISH

Inagamova Sohiba Mirvosil qizi

*Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti
Maktabgacha ta'lim fakulteti "Maktabgacha ta'lim
psixologiyasi va pedagogikasi" yo'nalishining 4 kurs talabasi*

Tarbiyachining kasbiy sifati uning faoliyatining samaradorligini belgilaydi. Bolajak tarbiyachilarni kasbiy jihatdan tayyorlashda ularning nazariy bilimlari va amaliy ko'nikmalari birgalikda rivojlantiriladi. Quyidagi jihatlar bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy sifatlarini rivojlantirishda muhim hisoblanadi:

1. Kasbiy bilim va ko'nikmalar.

Tarbiyachi bo'lish uchun, avvalo, pedagogika, psixologiya va boshqa fanlarda chuqur bilimga ega bo'lish zarur. Bolalar psixologiyasi, pedagogik texnologiyalar, turli metodlar va yondashuvlar haqida bilimlar kasbiy sifatning asosini tashkil etadi. Bo'lajak tarbiyachilar nazariy bilimlarni amaliyotda qo'llashni o'rganishlari kerak.

2. Kompyuter va axborot texnologiyalarini bilish.

Zamonaviy tarbiyachilar uchun kompyuter va internet texnologiyalaridan foydalanish muhim ahamiyatga ega. Yangi pedagogik texnologiyalarni qo'llash va elektron ta'lim resurslaridan foydalanish bo'lajak tarbiyachining kasbiy sifatini oshiradi.

3. Shaxsiy xususiyatlar va etika.

Tarbiyachilar yaxshi shaxsiy sifatlar, mas'uliyat, chidamlilik, hamdardlik, hissiy intellektga ega bo'lishlari kerak. Bu sifatlar bolalar bilan ishlashda juda muhim ahamiyatga ega. Tarbiyachi o'zini bolalarga yaxshi namuna bo'lishi, har doim do'stona va ijobiy muhit yaratishi kerak.

4. Kommunikatsiya qobiliyatlari.

Tarbiyachining muloqot qobiliyatlari ham muhimdir. U bolalar bilan samarali muloqot qila olish, ularning fikrlarini eshitish va unga muvofiq tarzda javob berish, ota-onalar va hamkasblar bilan samarali ishlashni o'rganishi kerak.

5. Ijodkorlik va innovatsion yondashuv.

Bo'lajak tarbiyachilar ijodiy fikrlash, yangi pedagogik texnologiyalarni yaratish va ilg'or metodlarni qo'llashga qodir bo'lishi kerak. Ijodkorlik pedagogik jarayonlarni qiziqarli va samarali qilishda muhim rol o'ynaydi.

6. Boshqaruv va tashkilotchilik qobiliyatlari.

Tarbiyachi bolalar bilan tarbiyaviy ishlarni muvaffaqiyatli tashkil etish va boshqarish qobiliyatiga ega bo'lishi zarur. Bolalar o'rtasida adolatni ta'minlash, ularning shaxsiy xususiyatlariga qarab yondashuvni tanlash, guruh ishlarini tashkil etish va boshqarish o'rganiladigan muhim ko'nikmalardandir.

7. Xulq-atvor va axloqiy normalarga rioya qilish.

Tarbiyachi kasbiy axloqiy me'yorlarni o'z faoliyatida qo'llashi kerak. Bu uning professional qobiliyatini mustahkamlaydi va tarbiyalanuvchilarga yaxshi namuna bo'lishiga yordam beradi.

8. Doimiy ravishda o'zini rivojlantirish.

Tarbiyachilar o'z kasbiy faoliyatlarini samarali amalga oshirishi uchun doimiy ravishda o'z bilimlarini yangilab, yangi bilimlar va ko'nikmalarni egallashlari zarur. O'quv dasturlarida o'quvchilarni kasbiy sifatlar asosida rivojlantirishga katta e'tibor beriladi.

9. Bolalar bilan samarali ishlash metodlari.

Tarbiyachilar bolalar bilan ishlashda turli pedagogik yondashuvlarni bilishlari kerak. Bu usullar bolalarning o'qish, o'rganish va rivojlanish jarayonlarini qo'llab-quvvatlashda muhim rol o'ynaydi.

10. Pedagogik jarayonda tahlil va baholash qobiliyatlari.

Tarbiyachi pedagogik jarayonlarni tahlil qilish va baholashga qodir bo'lishi kerak. Bolalar rivojlanishini kuzatish va baholash, o'z faoliyatining samaradorligini o'lchash va muammolarni hal etishda innovatsion yondashuvlar ishlab chiqish zarur.

Xulosa qilib aytganda, bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy sifatlarini rivojlantirish, ularning professionalligi va malakasini oshirishga yordam beradi. Pedagogik sifatlar nafaqat bolalar tarbiyasida, balki jamiyatda ham ijobiy o'zgarishlar yaratish uchun muhim hisoblanadi. Kasbiy sifatlar bolajak pedagoglar uchun doimiy rivojlanish, o'rganish va tajriba orttirishni talab qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Mo'minov S. "O'zbek muloqot hulqining ijtimoiy insoniy xususiyatlari" Avtoreferat. 2000 y.
2. Uzoqov X., G'oziyev E., Oripova A. "Bolalar jismoniy tarbiyasi" O'quv qo'llanma 2000 y.
3. Chorlieva, D. (2020). DIAGNOSTICS AS A BRANCH OF PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL KNOWLEDGE AND TYPE OF RESEARCH ACTIVITY OF A TEACHER. European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences Vol, 8(3).

4. Choriyeva, D. (2022). TARBIYACHINING PEDAGOGIK MAHORATINI OSHIRISHDA PEDAGOGIK TEXNIKANING ROLI. Zamonaviy dunyoda pedagogika va psixologiya: Nazariy va amaliy izlanishlar, 1(24), 101-103.
5. Чориева, Д. А. (2021). МЕТОДЫ И ПРИЕМЫ РАБОТЫ С АГРЕССИВНЫМИ ДЕТЬМИ. In Человек в современном мире: пространство и возможности для личностного роста (pp. 152-161).
6. Чориева, Д. А. (2019). Педагогическая диагностика в условиях дошкольного образования. Актуальные проблемы современного образования: опыт и инновации, 86.
7. Чориева, Д. А., & Ражабова, Г. Ф. (2022). ЗНАЧЕНИЕ ПЕДАГОГИЧЕСКО-ПСИХОЛОГИЧЕСКОГО ДИАГНОСТИЧЕСКОГО СРЕДСТВА В ДОШКОЛЬНЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ. Results of National Scientific Research International Journal, 1(6), 327-343.
8. Чориева, Д. А. (2022). ПЕДАГОГИК-ПСИХОЛОГИК ДИАГНОСТИКА ФАОЛИЯТИ БИЛАН ШУҒУЛЛАНУВЧИ ШАХСГА ҚЎЙИЛАДИГАН ТАЛАБЛАР: <https://doi.org/10.53885/edinres>. 2022.9. 09.014 Чориева Дурдона Анваровна Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети Мактабгача таълим факультети Мактабгача таълим психологияси ва педагогикаси кафедраси педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), в. б. доценти. Образование и инновационные исследования международный научно-методический журнал, (9), 99-102.